

מקורות התורה

61 - הלכה לעתיד לבא

מכללת מבשרת ירושלים

A] MITZVOT IN THE 'WORLD TO COME'

1. ת"ר: בגד שאבד בו כלאים - הרי זה לא ימכרנו לעובד כוכבים ... אבל עושה ממנו תכריכין למת. אמר רב יוסף: זאת אומרת - מצות בטלות לעתיד לבא. א"ל אביי ואי תימא רב דימי: והא א"ר מני א"ר ינאי לא שנו אלא לספדו, אבל לקוברו אסור! א"ל לאו איתמר עלה: א"ר יוחנן אפילו לקוברו? ור' יוחנן לטעמיה, דא"ר יוחנן: מאי דכתיב (תהלים פ"ה) *במתים חפשי*, כיון שמת אדם - נעשה חפשי מן המצוות

נדה סא:

- What is the machloket here?
- Will there ever be a time when mitzvot are cancelled?

2. ר' יוחנן ורבי שמעון בן לקיש: רבי יוחנן אמר הנביאים והכתובים עתידין ליבטל וחמשת סיפרי תורה אינן עתידין ליבטל מה טעמא? (דברים היט) *קול גדול ולא יסף*. רבי שמעון בן לקיש אמר אף מגילת אסתר והלכות אינן עתידין ליבטל

תלמוד ירושלמי מסכת מגילה פרק א דף ע טור ד /ה"ה

- According to this Yerushalmi, what will be cancelled in the future? Will this include halacha?

3. מותר לעשות מן הכלאים תכריכין למת שאין על המתים מצוה

רמב"ם הלכות כלאים פרק י הלכה כה

- What is the reason for the Rambam's psak? Is it clear? Does this commit him on the issue of mitzvot in the 'World to Come'?

4. תכריכי המת מותר לעשותן מכלאים, אפילו לקברו בהם. (ט"ז ס"ק ט - .... דצגגדים שקוצרין אותו הוא עתיד לעמוד צהם והטעם דכתיב *צמתים חפשי כיון שמת אדם נעשה חפשי ממלות*)

שולחן ערוך יורה דעה הלכות כלאי בגדים סימן שא סעיף ז

- What is the reason for the psak of the Shulchan Aruch (according to the Taz)?

B] HALACHIC IMPLICATIONS OF THE RESTORATION OF JEWISH SOVEREIGNTY IN ISRAEL

5. אבל המדינה המוקמת עכשיו מעוררת שאלה יותר גדולה - ביחס לכל ארץ ישראל, בגבולות המדינה: אולי כשם שנתקדשה הארץ בימות עזרא, לא מחמת כיבוש אלא מחמת החזקה שהחזיקו בה עולי בבל, אולי כך יש בכוח חזקת המדינה של עכשיו לקדש את ארץ ישראל קדושה של תורה? והרי במוכן השלטון והעצמאות חזקה זו תהיה, ברצות השם, יותר גדולה מזו של עולי בבל, וקיצוץ השטח של הארץ אינו מפריע לקדושה הבאה על ידי חזקה ..... ובכן, לשיטת הסוברים שהקדושה שניה אף היא בטלה עם גלות טיטוס, אולי תתחדש עכשיו עם הקמת המדינה? ואפילו לשיטת הרמב"ם שקדושה שניה קיימת גם עכשיו, מכל מקום אולי תתחדש עכשיו הקדושה אף על חלק הנגב, שלא קידשוהו עולי בבל, מכיוון שהוא בגבול האבות? וכל שכן שבאופן זה אולי תתפשט על בית שאן ושאר המקומות, שכבשו עולי מצרים ולא כבשו עולי בבל?

תחומין' / כרך י / הרב שלמה יוסף זיין וצ"ל / המדינה העברית וקדושת הארץ 24p

- What are the implications of the Jewish State for the contemporary halachic process?

C] HALACHIC IMPLICATIONS OF THE MAJORITY OF JEWS LIVING IN ERETZ YISRAEL

6. התרומה בזמן הזה ואפילו במקום שהחזיקו עולי בבל ואפילו בימי עזרא אינה מן התורה אלא מדבריהן שאין לך תרומה של תורה אלא בא"י בלבד, ובזמן שכל ישראל שם, שנאמר *כי תבואו - ביאת כולכם*, כשהיו בירושלם ראשון וכמו שהן עתידין לחזור בירושלם שלישית, לא כשהיו בירושלם שנייה שהיתה בימי עזרא שהיתה ביאת מקצתן. ולפיכך לא חייבה אותן מן התורה, וכן יראה לי שהוא הדין במעשרות שאין חייבין בזמן הזה אלא מדבריהם כתרומה

רמב"ם הלכות תרומות פרק א הלכה כו

- What is the halachic status of Teruma today? Will this change when more Jews come to live in E.Y.? How many more?

7. ונוהגת בזכרים ונקבות, בארץ ישראל בלבד מדאורייתא, שנאמר באכלכם מלחם הארץ. ודוקא בזמן שכל ישראל שם, כלומר רובם, שנאמר בבואכם, ובא הפירוש על זה (כתובות כה). בביאת כולכם ולא בביאת מקצתכם

ספר החינוך מצוה שפה

8. ואולי "כולכם" פירושו "כולכם" ממש, בלי יוצא מן הכלל, ו"רובו ככולו" לא נאמר כאן? באופן כזה מובן מאליו, שהרי זה תנאי שאי אפשר לקיימו. לא מצאתי מפורש גילוי לספק זה. אבל מסתבר, שאין הדבר בגדר ספק כלל. אף בדבר שכתוב מפורש בפסוק שצריכים כל העם, אמרו רובו ככולו. הכלל שאין גוזרין גזירה על הצבור אלא אם כן רוב הצבור יכולים לעמוד בה למדו מהפסוק "ואותי אתם קובעים הגוי כולו" - "אי איכא גוי כולו, אין; אי לא, לא" (ע"ז לז). מבחינה לשונית כבר כתב הט"ז (א"ח סימן שפ ס"ק א) שלפעמים "לכולכם" מובנו לרובכם

תחומין / כרך י / הרב שלמה יוסף זיון זצ"ל / המדינה העברית וקדושת הארץ 25ק

9. One study² predicted that in the next 80 years America's Jewish population would decline by one-third to 3.8 million if current fertility rates and migration patterns continue. In the same period, according to the study, the number of Jews in Israel would likely double, swelling to 10 million. The study also anticipated a severe decline in the number of Jews in the former Soviet Union. By 2080, the data suggested, the Jewish community there would be virtually non-existent. Among the study's conclusions was that Israel would be home to the world's largest Jewish community as early as 2020, and the majority of the world's Jews by 2050. Between the years 2030³ to 2040 the majority of Jews will be living in Israel rather than in the Diaspora, where communities are aging.

http://www.simpletoremember.com/vitals/world-jewish-population.htm#_ftn3

10. להניח פאה מן התבואה ..... ונוהגת מן התורה בזכרים ונקבות, בין בישראל בין בכהן ולוי, ובארץ ישראל דוקא ובזמן שישראל שם, כתרומה ומעשרות, כדעת הרמב"ם זכרוננו לברכה (תרומות פ"א הכ"ז) שאמר כי תרומה ומעשרות אינן נוהגין אלא בארץ ובזמן שישראל שם דוקא ...

ספר החינוך מצוה רטז

11. משגלה שבת ראובן ושבת גד וחצי שבת מנשה בטלו היובלות שנאמר וקראתם דרוך בארץ לכל יושביה בזמן שכל יושביה עליה, והוא שלא יהיו מעורבבין שבת בשבת אלא כולן יושבים כתקנן, בזמן שהיובל נוהג בארץ נוהג בחו"ל שנאמר יובל היא בכ"מ בין בפני הבית בין שלא בפני הבית

רמב"ם הלכות שמיטה ויובל פרק י הלכה ח

- What about Shemitta?
- How does this impact on the debate concerning the 'heter mechira'?

2. The findings are by a team of scholars from Hebrew University, published by the American Jewish Committee in the American Jewish Year Book 2000. The article, "Prospecting the Jewish Future: Population Projections, 2000-2080" offers demographic projections for Jewish communities throughout the world in the years 2020 and 2050, as well as 2080. It also offers adjusted scenarios based on changes in fertility rates.

3. In June 2013, the Israeli Central Bureau of Statistics released a demographic report projecting that Israel's population would grow to 11.4 million by 2035, with the Jewish population numbering 8.3 million. This does NOT take into account any major aliyah from the US b'eH!

D] THE RE-ESTABLISHMENT OF THE SANHEDRIN

12. והמצוה הקע"ו היא שצונו למנות שופטים ושוטרים שיכריחו לעשות מצוות התורה .... ומתנאי מצוה זו שיהיו השופטים האלו מדרגה למעלה ממדרגה. .... ויתמנו בירושלם בית דין הגדול משבעים דיינים. .... וכבר נכפל הצווי הזה למנות שבעים זקנים והוא אמרו ית' למשה (בהעלותך יא) **אספה לי שבעים איש** .... כלומר שהוא דבר מתמיד ואינה מצוה לפי שעה אבל הוא ראוי ומחויב לדורי דורות. ודע שאלו המנויים כולם ... יהיו כולם בארץ ישראל בהכרח. ואין סמיכה אלא בארץ ישראל. וכשנתקיימה הסמיכה בארץ ישראל אז איפשר לסמוכים ההם שישפטו בארץ ובחוצה לארץ (סנה' יד א ויש"ג). אבל לא ידינו בדיני נפשות לא בארץ ולא בחוצה לארץ אלא אם כן היה בית הבחירה עומד

ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה קעו

- What is required in order to reconstitute a Sanhedrin? Could it be done today?

13. נראין לי הדברים שאם הסכימו כל החכמים שבארץ ישראל למנות דיינים ולסמוך אותם הרי אלו סמוכים ויש להן לדון דיני קנסות ויש להן לסמוך לאחרים, אם כן למה היו החכמים מצטערין על הסמיכה כדי שלא יבטלו דיני קנסות מישראל, לפי שישראל מפוזרין ואי אפשר שיסכימו כולן ואם היה שם סמוך מפי סמוך אינו צריך דעת כולן אלא דן דיני קנסות לכל שהרי נסמך מפי בית דין, והדבר צריך הכרע.

רמב"ם הלכות סנהדרין פרק ז הלכה יא

- Note that an attempt was made in the 16C to implement this Rambam and to re-constitute the Sanhedrin
- A number of subsequent attempts were also made (including current moves⁴)

E] THE COMING OF ELIJAHU

14. אמר רבי יהושע מקובל אני מרבן יוחנן בן זכאי ששמע מרבו ורבו מרבו הלכה למשה מסיני שאין אליהו בא לטמא ולטהר לרחק ולקרב .... רבי שמעון אומר להשוות המחלוקת וחכמים אומרים לא לרחק ולא לקרב אלא לעשות שלום בעולם שנאמר (מלאכי ג') **הנני שולח לכם את אליה הנביא וגו' והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם:**

משנה מסכת עדויות ח"ז

15. **והשיב לב אבות על בנים וגו'.** כלומר על החקים והמשפטים ישוה לב אבות עם לב בנים. שלא תהיה עוד מחלוקת ביניהם. ונראה לי דמהכא רגילין לומר דתיק"ו שאמרו בגמרא היא נוטריקון תשבי יתרץ קושיות ואבעיות אע"פ שמשמעותה נ"ל תהא קאי ...

תוספות יום טוב שם

16. והבדל יש בין בירורי הספקות שעל ידי אליהו בדין והוראה לבירוריו במציאות הדברים. בדין הוא מברר בתורת חכם גדול בתורה, והלכה כמותו, ולא בתורת נביא, שבכח הנבואה אי אפשר להורות שום דין, כי לא בשמים היא, ואין נביא רשאי לחדש דבר, ואף אליהו "היתר ואיסור אין תלוי בו דלא בשמים היא", ואינו יכול לבטל אפילו גזרת חכמים אם פשט האיסור בכל ישראל, ולא מנהג שנהגו העם, והוא לא יגרע ולא יוסיף על מה שכתוב בתורה. אבל בירורי הספקות והמעשים במציאות סומכים עליו, כשיברר בכח הנבואה בתורת נביא

אנציקלופדיה תלמודית כרך ב, [אליהו] עמוד ז טור 2

17. תיקו. הראשי תיבות ת'שבי יתרץ ק'ושיות ו'אבעיות. ובהשקפה ראשונה יש לדקדק, הא זה יהיה הכל אחר ביאת הגואל במהרה בימינו אמן, ולמה יתרץ אליהו הקושיות והאבעיות, הא יעמוד משה רבינו שנתן לנו התורה והמצוה, ולמה לא יתרץ הוא הקושיות והאבעיות

קדושת לוי ליקוטים

4. See - <http://jewishsurvivors.blogspot.com/2006/05/article-explaining-meaning-of-smicha.html> for a historical account and a skeptical approach to modern developments. For a modern (unsuccessful) attempts to reinstate the Sanhedrin, see <http://www.thesanhedrin.org>

18. ויש מן החכמים שאומרים שקודם ביאת המשיח יבא אליהו, וכל אלו הדברים וכיוצא בהן לא ידע אדם איך יהיו עד שיהיו, שדברים שתומין הן אצל הנביאים, גם החכמים אין להם קבלה בדברים אלו, אלא לפי הכרע הפסוקים, ולפיכך יש להם מחלוקת בדברים אלו .....

רמב"ם הלכות מלכים פרק יב

F] THE COMING OF MASHIACH

F1 - RAMBAM - A NATURAL WORLD OF TORAH AND MITZVOT

19. ויסוד התשיעי **הבטול**. והוא שזו תורת משה לא תבטל, ולא תבוא תורה מאת ה' זולתה, ולא יתוסף בה ולא יגרע ממנה לא בכתוב ולא בפירוש .....

פירוש המשנה לרמב"ם מסכת סנהדרין פרק י משנה א

20. אף שלמה אמר בחכמתו (קהלת יב) **זוכר את בוראך בימי בחורותיך עד שלא יבאו ימי הרעה** - ... אלו ימי המשיח, שאין בהם לא זכות ולא חובה. ופליגא דשמואל, דאמר שמואל: אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שיעבוד מלכיות בלבד, שנאמר (דברים טו) **כי לא יחדל אביון מקרב הארץ**

שבת קנא:

21. אמרו חכמים אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שיעבוד מלכיות בלבד

רמב"ם הלכות מלכים פרק יב הלכה ב'

22. המלך המשיח עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות דוד ליושנה לממשלה הראשונה, ובונה המקדש ומקבץ נדחי ישראל, וחוזרין כל המשפטים בימיו כשהיו מקודם, מקריבין קרבנות, ועושין שמטין ויובלות ככל מצותה האמורה בתורה .....

רמב"ם הלכות מלכים פרק יא הלכה א

23. דבר ברור ומפורש בתורה שהיא מצוה עומדת לעולם ולעולמי עולמים אין לה לא שינוי ולא גרעון ולא תוספת שנאמר **את כל הדבר אשר אנכי מצוה אתכם אותו תשמרון לעשות לא תוסף עליו ולא תגרע ממנו** ..... הא למדת שכל דברי תורה מצווין אנו לעשותן עד עולם, וכן הוא אומר **חוקת עולם לדורותיכם, ונאמר לא בשמים היא**. הא למדת שאין נביא רשאי לחדש דבר מעתה

רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ט הלכה א

24. ומפני זה נתאוו כל ישראל נביאייהם וחכמיהם לימות המשיח כדי שינוחו ממלכיות שאינן מניחות להן לעסוק בתורה ובמצות כהוגן, וימצאו להם מרגוע וירבו בחכמה כדי שיזכו לחיי העולם הבא, לפי שבאותן הימים תרבה הדעה והחכמה והאמת שנאמר **כי מלאה הארץ דעה את ה'** ונאמר **ולא ילמדו איש את אחיו ואיש את רעהו**, ונאמר **והסירותי את לב האבן מבשרכם**, מפני שאותו המלך שיעמוד מזרע דוד בעל חכמה יהיה יתר משלמה, ונביא גדול הוא קרוב למשה רבינו, ולפיכך ילמד כל העם ויורה אותם דרך ה', ויבואו כל הגוים לשומעו שנאמר **והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים**, וסוף כל השכר כולו והטובה האחרונה שאין לה הפסק וגרעון הוא חיי העולם הבא, אבל ימות המשיח הוא העולם הזה ועולם כמנהגו הולך אלא שהמלכות תחזור לישראל, וכבר אמרו חכמים הראשונים אין בין א העולם הזה לימות המשיח אלא שיעבוד מלכיות בלבד

רמב"ם הלכות תשובה פרק ט הלכה ב

25. והמשיח ימות וימלוך בנו ובן וכבר ביאר ה' את מותו ..... ותתמיד מלכותו זמן רב מאד, וגם יארכו חיי בני אדם, כי בהעדר הדאגות והצרות יארכו החיים

פירוש המשנה לרמב"ם מסכת סנהדרין פרק י

26. וישארו בימיו החזק והחלש ביחס לזולתו, אלא שבאותם הימים תוקל על בני אדם פרנסתם מאד, עד שכשיעבוד האדם איזה עבודה מועטת שתהיה ישיג תועלת גדולה וזהו ענין אמרם עתידה ארץ ישראל להוציא גלוסקאות וכלי מילת

פירוש המשנה לרמב"ם מסכת סנהדרין פרק י

- According to the Rambam, what will be the effect of Mashiach on Torah and Mitzvot

F2 - RAMBAN - A SUPERNATURAL WORLD WITHOUT TORAH AND MITZVOT AS WE KNOW THEM

27. ומל ה' אלהיך את לבבך - ... ונראה מן הכתובים ענין זה שאומר, כי מזמן הבריאה היתה רשות ביד האדם לעשות כרצונו צדיק או רשע, וכל זמן התורה כן, כדי שיהיה להם זכות בבחירתם בטוב ועונש ברצותם ברע. אבל לימות המשיח, תהיה הבחירה בטוב להם טבע, לא יתאווה להם הלב למה שאינו ראוי ולא יחפוץ בו כלל. והיא המילה הנזכרת כאן. כי החמדה והתאוה ערלה ללב, ומול הלב הוא שלא יחמוד ולא יתאוה. וישב האדם בזמן ההוא לאשר היה קודם חטאו של אדם הראשון, שהיה עושה בטבעו מה שראוי לעשות ולא היה לו ברצונו דבר והפכו, כמו שפירשתי בסדר בראשית (ב:ט)

רמב"ן דברים ל:ו

- According to the Ramban, will there be free will in the time of Mashiach? What effect would this have on Torah and Mitzvot?

28. ... הנה אדם הראשון חיה אלף שנה פחות ע' שנה. (והנה מפורש בכתוב שבועונו מת, ואלו לא חטא חיה) יותר ויותר או לעולם. והגוים והיהודים כולנו מודים שחטאו ועונשו של אדם הראשון יתבטל לימות המשיח. אם כן (אחר שיבא המשיח יהיה בטל מכולנו, אבל במשיח עצמו בטל הוא לגמרי, אם כן) ראוי הוא המשיח לחיות אלף ואלפים (שנה) או לעולם ...

כתבי רמב"ן, כרך א, עמ' שט (במהדורה של הרב שעוועל) מספר הויכוח

29. והיפה בעיני, כי האדם היה עושה בטבעו מה שראוי לעשות כפי התולדת, כאשר יעשו השמים וכל צבאם, "פועלי אמת שפעולתם אמת ולא ישנו את תפקידם", ואין להם במעשיהם אהבה או שנאה ופרי האילן הזה היה מוליד הרצון והחפץ שיבחרו אוכליו בדבר או בהפכו לטוב או לרע ולכן נקרא "עץ הדעת טוב ורע", כי ה"דעת" יאמר בלשונו על הרצון ... והנה בעת הזאת לא היה בין אדם ואשתו המשגל לתאוה, אבל בעת ההולדה יתחברו ויולידו, ולכן היו האיברים כלם בעיניהם כפנים והידיים ולא יתבוששו בהם. והנה אחרי אכלו מן העץ היתה בידו הבחירה, וברצונו להרע או להטיב בין לו בין לאחרים, וזו מדה אלהית מצד אחד, ורעה לאדם בהיות לו בה יצר ותאוה

רמב"ן על בראשית ב:ט

30. רבי פנחס ורבי לוי ורבי יוחנן בשם ר' מנחם דגליא לעתיד לבא כל הקרבנות בטלין וקרבתן תודה אינו בטל כל התפלות בטלות ההודאה אינה בטלה הה"ד (ירמיה לג) קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה קול אומרים הודו את ה' צבאות וגו' זו הודאה ומביאין תודה בית ה' זה קרבן תודה

ויקרא רבה פרשת צו פרשה ט סימן ז

- When is 'leatid lavd'?

31. מזמור לתודה (תהילים ק, א - ה) יש לאומרה בנגינה, שכל השירות עתידות ליבטל חוץ ממזמור לתודה

שולחן ערוך אורח חיים הלכות ברכות השחר וישאר ברכות סימן נא סעיף ט

- How does the Shulchan Aruch appear to rule in this debate?

32.

וערבה לדי' מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכנשים קדמוניות. בעלי החיים, הקרבים למזבח, חל בהם עצמם התקון ע"י התעלותם להיות זבח לדי', שכיון שאין בהם דעת אינם מגיעים להתעלות זו כי"אם במעשה הנעשה בהם בהעלות לדי' דמם וחלבם, שהם עיקר מכוון הנפש. משא"כ האדם, אשר בלבו המבין ישכיל את מעשה הקרבן ויתקרב אל די' בדעתו. אבל לעתיד לבא שפע הדעת יתפשט ויחדר אפילו בבעלי החיים, "לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי, כי מלאה הארץ דעה את די'", וההקרבה שתהיה אז של מנחה, מהצומח, תערב לדי' כימי עולם וכנשים קדמוניות.

רב אברהם יצחק הכהן קוק - עולת ראייה חלק א' ע' 292

- What is Rav Kook's vision here of the Messianic process?

G] THE END OF DAYS AND TECHIAT HAMETIM

33. ת"ר: בגד שאבד בו כלאים - ... עושה ממנו תכריכין למת. אמר רב יוסף: זאת אומרת - מצות בטלות לעתיד לבא

נדה סא:

34. אצל כך דקתני דלכתחילה עושה לו תכריכין מכלאים אע"פ שכשיעמוד לעתיד יעמוד צמלזשויו שנקצר צכן שמע מינה שמלות צטילות לעתיד לבא

תוספות נדה סא:

35. והא דאמרינן זאת אומרת מצות בטלות לעתיד לבא, פירשו הראשונים לעתיד לבא לזמן תחית המתים ... אלא ודאי מצות בטלות לעתיד לבא, והיינו דאמרינן בפרק שואל במסכת שבת (קנ"א ב') 'אלו ימות המשיח שאין בהם לא זכות ולא חובה', ומה שאמרו ופליגא דשמואל דאמר שמואל אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכיות, לא מפני שסובר שמואל דאין מצות בטלות לעתיד לבא וליפלוג אהא מתניתא ואמתניתין דתנן תכריכי המת אין בהם משום כלאים, אלא דשמואל סובר שאין תחית המתים כלל לימות המשיח אלא לאחר כן בסוף הכל, אבל מודה שהמתים אינם בכלל מצות ..... אבל מקצת רבותי י"א מפרשים כי המצות אינם בטלות לעולם ואפ"ל לזמן תחיית המתים ומה שאמרו בכאן מצות בטלות לעתיד לבא אינו אלא על שעת המיתה כי כשמת אדם נעשה חפשי מן המצות

חיזושי הריטב"א נדה סא:

- The Ritva presents three views: - (i) that this refers to the time of Mashiach when there is 'no merit or sin' (see Ramban above); (ii) that Mashiach is 'natural' (like the opinion of Shmuel) but that this refers to a Techiat Hametim at the end of the period of Mashiach and (iii) that Mitzvot will never be abolished, even in the times of Techiat Hametim
- Which position was the Rambam taking?

36. אמרו בהגדה (ויק"ר פי"ג) למה נקרא שמו חזיר שעתיד הקב"ה להחזירו לישראל לעתיד לבוא

חיזושי הריטב"א מסכת קידושין דף מט עמוד ב

37. .... כיצד הם נשחטים? בהמות נותץ ללויתן בקרניו וקורעו ולויתן נותץ לבהמות בסנפיריו ונוחרו. וחכמים אומרים זו שחיטה כשירה היא. .... אמר רבי אבין בר כהנא אמר הקב"ה תורה חדשה מאתי תצא - חדוש תורה מאתי תצא

ויקרא רבה פרשת שמיני פרשה יג סימן ג

38. ה' מתיר אסורים. מהו מתיר אסורים, יש אומרים כל הבהמה שנטמאת בעולם הזה מטהר אותה הקב"ה לעתיד לבוא .... ויש אומרים אינו מתירן לעתיד לבוא. .... ומהו מתיר אסורים, אין אסור גדול מן הנדה, שהאשה רואה דם ואסרה הקב"ה לבעלה, ולעתיד לבוא הוא מתירה ....

מדרש תהלים מזמור קמו

39. שכל המועדים עתידין ליבטל וימי הפורים אינן בטלים לעולם, א"ר אלעזר אף יום הכפורים לא יבטל לעולם

ילקוט שמעוני משלי רמו תקמז

40. ואף אנו נאמר כי מה המונע שלא נאמר שתבא דת אלהית מתרת קצת אסורים, כמו חלב ודם ושחויי חוץ, שנאסרו מתחלה כשיצאו ממצרים לפי שהיו שטופים בעבודת השדים והיו אוכלין על הדם ואוכלין החלב והדם, כמו שאמר הכתוב בשחויי חוץ ולא יזבחו עוד את זבחייהם לשעירים אשר הם זונים אחריהם (ויקרא יז-א), ואחר שנשתכח ענין אותה עבודה מן העולם ושבו כולם לעבוד את השם יתברך ובטל טעם האסור, אפשר לומר שיחזור ויתירו, וכן דעת קצת מרבתינו ז"ל שאמרו בילמדנו ה' מתיר אסורים' - מתיר איסורין!

ספר העיקרים מאמר ג פרק טז

- How has the concept of a 'Torah Chadasha' been reflected in Messianic movements over the last few hundred years?

41. ואולם אם יבוא נביא אחר או מתפאר בנבואה ויאמר שהוא שליח השם להנתן דת על ידו ולבטל דברי משה שלא בהוראת שעה, הנה זה בלתי ראוי שיאמן בעשרת הדברות אחר ששמעו ישראל מפי השם, ובשאר המצוות זולת עשרת הדברות גם כן אי אפשר אם לא שתאמת שליחותו כמו שנתאמת שליחות משה, שכל ישראל שמעו את הקול אומר למשה לך אמור להם שובו לכם לאהליכם ואתה פה עמוד עמדי ואדברה אליך את כל המצוה והחקים והמשפטים אשר תלמדם (דברים ה' כ"ח)

ובעבור זה נגלה השם יתברך אל כל ישראל לדבר עמהם פנים בפנים כדי שיתאמת להם שליחות משה אמות עצמי, וזהו שאמר השם אל משה הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם בך יאמינו לעולם (שמות י"ט ט'), ולזה לא ישמעו לשום נביא שיבא לסתור דברי משה אם לא ישמעו מפי השם שהוא שליח לכך, כי השומע לנביא לעבור על דברי משה שלא בהוראת שעה, הרי זה כמי ששומע לנביא לעבור על מה ששמע הוא בעצמו מפי השם יתברך, שאין ראוי לשמוע לנביא על כך, ... ולזה הוא מבואר שאי אפשר להאמין לשום אדם הן שיהיה נביא או מתפאר בנבואה שיאמר שהוא שליח השם לסתור דברי משה ולומר שהם זמניים ושהגיע זמנם ליבטל, עד שתאמת לנו שליחותו בפומבי גדול כמו שנתאמת לנו שליחות משה במעמד ששים רבוא.

ואולם אם אפשר שימצא בעתיד פומבי גדול כראשון שכל ישראל ישמעו קול ה' אלהים מדבר אליהם מתוך האש, דעת רבותינו ז"ל הוא שעתידי שימצא, שכך כתוב במדרש חזית על פסוק ישקני מנשיקות פיהו (שיר השירים א' ב'), אמר רבי יהודה בשעה ששמעו ישראל אנכי ולא יהיה לך נתקע תלמוד תורה בלבם והיו למדין ולא משתכחין, באו אצל משה ואמרו לו משה רבינו תעשה אתה פרוזביון, רוצה לומר שליח בינותינו, שנאמר דבר אתה עמנו ונשמעה (שמות כ' י"ט), חזרו להיות למדין ושכחין, אמרו מה משה בשר ודם עובר אף תלמידו עובר, כלומר משתכח, חזרו ובאו להם אצל משה אמרו לו משה ולואי יגלה לנו פעם שניה ולואי ישקני מנשיקות פיהו, אמר להם אין זו עכשיו אבל לעתיד לבא, הוא שנאמר נתתי את תורתך בקרבם, עד כאן. הרי לך מפורש שדעתם ז"ל היא שכבר ימצא לכל ישראל בעתיד למוד שני כראשון מפי הקדוש ברוך הוא בלי אמצעות כלל.

ולפי דעתי כי אחר שאין זה מוכרח בפירוש הפסוקים שיותר ראוי שנאמר שזה הדבר תלוי ברצון האל, ואבל אין זה מחוייב שימצא ולא נמוע שימצא לפי העיון התורני, ואנחנו היום בזה במדרגת הנביא ששמע דבר מפי השם יתברך, שאי אפשר לו לשמוע לנביא אחר לעשות הפך מה שצוה הוא בעצמו מהשם יתברך עד שישמע כן הוא בעצמו מפי השם יתברך, ואף אם תתאמת שליחות השליח כמו שנתאמת שליחות משה, לא נאבה לו ולא נשמע אליו לבטל דבר מעשרת הדברות ששמענום אנחנו מפי השם יתברך

ספר העיקרים מאמר ג פרק יט

Who's Who

Rambam	Rav Moshe ben Maimon - Spain/Egypt, 12C
Tosafot	France/Germany, 12/13C
Ramban	Rav Moshe ben Nachman - Spain/Eretz Yisrael, 13C
Sefer HaChinuch	Anon, Spain 13C
Ritva	Rav Yom Tov Asevilli, Spain 13/14C
Sefer HaIkarim	Rav Yosef Albo, Spain 15C
Shulchan Aruch	Rav Yosef Karo - Eretz Yisrael, 16C
Kedushat Levi	Rav Levi Yitzchak of Berditchev - Poland, 18/19C
Rav Avraham Isaac Kook	Lithuania/Eretz Yisrael, 19/20C
Rav Shlomo Yosef Zevin	Russia/Israel, 20C

